

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Aleše Nezdařila a soudkyň Mgr. Markéty Jiráskové a JUDr. Blanky Trávníkové ve věci

žalobců: a) **Mgr. Jaroslav P.**, narozený dne xxx
bytem xxx

b) **Mgr. Markéta V.**, narozená dne xxx
bytem xxx

oba zastoupeni advokátem Mgr. Andrejem Lokajíčkem
sídlem Jugoslávská 620/29, 120 00 Praha 2

proti

žalované: **Česká republika – Ministerstvo pro místní rozvoj**, IČO 660 02 222
sídlem Staroměstské náměstí 932/6, 110 15 Praha 1

o náhradu nemajetkové újmy,

k odvolání žalobců a žalované proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 1 ze dne 18. dubna 2018, č. j. 24 C 27/2016-122,

takto:

- I. Rozsudek soudu I. stupně **se** ve výrocích I., II. a III. **potvrzuje.**
- II. Rozsudek soudu I. stupně se ve výroku IV. mění jen tak, že výše nákladů činí 47 916 Kč, jinak se v tomto výroku potvrzuje.
- III. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů odvolacího řízení.

Odůvodnění:

1. Napadeným rozsudkem soud I. stupně konstatoval, že nesprávným úředním postupem Městského úřadu Jindřichův Hradec, který rozhodoval v řízení o odstranění stavby oplocení části pozemku p. č. xxx sousedící s pozemkem p. č. xxx na pozemku p. č. xxx v k. ú. xxx, obec

Shodu s prvopisem potvrzuje Eva Barchánková.

Jindřichův Hradec, zapsaném na LV XXX, bylo porušeno právo žalobců na projednání v přiměřené lhůtě garantované jim článkem 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a svobod (výrok I.), současně zamítl žalobu žalobců, kterou se každý z nich domáhal zaplacení částky 70 833,50 Kč s úrokem z prodlení z této částky ve výši 8,05 % ročně od 2. 9. 2016 do zaplacení (výroky II. a III.) a dále uložil žalované povinnost zaplatit žalobcům na náhradě nákladů řízení částku 24 684 Kč do tří dnů od právní moci rozsudku, k rukám Mgr. Andreje Lokajíčka, advokáta (výrok IV.).

2. Rozhodl tak o žalobě, kterou se žalobci na žalované domáhali zaplacení přiměřeného zadostiučinění za nemajetkovou újmu, způsobenou jim nesprávným úředním postupem v řízení o odstranění stavby zahájeném dne 22. 11. 2011 Městským úřadem Jindřichova Hradce, odboru výstavby a územního plánování pod č. j. VÚP/62632/11/Ze, sp. zn. VÚP/8320/2011/ZE a na něj navazujících rozhodnutí. Nesprávný úřední postup spatřují žalobci v nepřiměřené délce řízení, které probíhalo více než 3 roky a 10 měsíců.
3. Soud I. stupně vyšel ze zjištění, že žalobci jsou manželé a jsou podílovými spoluvlastníky každý o vel. 1/2 pozemku parc. č. xxx zapsaném na LV XXX a LV xxx, k. ú. Jindřichův Hradec, obec Jindřichův Hradec. Dne 9. 1. 2012 vydal Městský úřad Jindřichova Hradce, odbor výstavby a územního plánování (dále i jen „MÚ“) rozhodnutí o nařízení odstranění stavby (oplocení části pozemku p. č. xxx), k odvolání žalobců bylo rozhodnutí zrušeno dne 27. 4. 2012 Krajským úřadem Jihočeského kraje (dále i jen „KÚ“) a věc byla vrácena k dalšímu řízení s pokynem zjistit skutečnou výšku oplocení v celé jeho délce. Dne 25. 10. 2012 vydal MÚ rozhodnutí, kterým nařídil žalobcům odstranění stavby, k odvolání žalobců bylo rozhodnutí zrušeno dne 8. 3. 2013 KÚ a věc byla vrácena k dalšímu řízení. Dne 2. 4. 2014 vydal MÚ rozhodnutí, kterým nařídil žalobcům odstranění stavby, k odvolání žalobců bylo rozhodnutí zrušeno dne 7. 8. 2014 KÚ a věc byla vrácena k dalšímu řízení z důvodu nutnosti zjistit, jaká část plotu, která je v rozporu s územním rozhodnutím, má být odstraněna. Dne 6. 5. 2015 vydal MÚ rozhodnutí, kterým nařídil žalobcům odstranění stavby, k odvolání žalobců bylo rozhodnutí dne 3. 9. 2015 KÚ potvrzeno a odvolání žalobců zamítnuto. Žalobci proti rozhodnutí KÚ brojili žalobou ze dne 12. 11. 2015, Krajský soud v Českých Budějovicích rozsudkem ze dne 15. 6. 2016, č. j. 10 A 207/2015-51 rozhodnutí KÚ i MÚ zrušil a věc vrátil zpět k dalšímu řízení.
4. Na podkladě těchto skutkových zjištění soud I. stupně uzavřel s odkazem na § 1 odst. 1, § 2, § 3, § 13 odst. 1 a 2 a § 31a odst. 1, 2 a 3 zákona č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem a o změně zákona České národní rady č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád), v platném znění (dále i jen „OdpŠk“), čl. 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a svobod (dále jen „Úmluva“), § 192 odst. 1 zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu, ve znění účinném v době zahájení posuzovaného řízení (dále jen „stavební zákon“), a § 71 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, které zároveň citoval, že žaloba je důvodná a nárok žalobců není promlčen. S odkazem na judikaturu Nejvyššího soudu (rozsudek ze dne 29. 9. 2015, sp. zn. 30 Cdo 344/2014 a rozsudek ze dne 28. 2. 2017, sp. zn. 30 Cdo 5103/2015) a Ústavního soudu (nález ze dne 25. 7. 2017, sp. zn. I. ÚS 2330/16) dospěl k závěru, že posuzované řízení o odstranění stavby se týkalo práva soukromoprávní povahy, které má svůj základ ve vnitrostátním právu, přičemž stavebním úřadem bylo rozhodováno o rozsahu tohoto práva, proto lze na délku uvedeného řízení aplikovat čl. 6 odst. 1 Úmluvy a na něj navazující judikaturu Evropského soudu pro lidská práva (dále jen „ESLP“) a judikaturu Nejvyššího soudu, včetně stanoviska občanskoprávního a obchodního kolegia Nejvyššího soudu ze dne 13. 4. 2011, Cpjn 206/2010, uveřejněného pod číslem 58/2011 Sbírkou soudních rozhodnutí a stanovisek (dále i jen „Stanovisko“).
5. Soud I. stupně uvedl, že řízení bylo zahájeno rozhodnutím stavebního úřadu ze dne 9. 1. 2012 a skočilo rozhodnutím KÚ, které nabylo právní moci dne 3. 9. 2015, trvalo tedy 3 roky a necelých 8 měsíců. Řízení probíhalo ve dvou stupních, kdy rozhodnutí stavebního úřadu, jako orgánu

prvního stupně, bylo třikrát zrušeno odvolacím orgánem, počtvrté bylo potvrzeno. Důvodem pro opakované rušení rozhodnutí prvostupňového správního orgánu byla skutečnost, že nebylo zjištěno, v jakém rozsahu je plot postaven v rozporu s územním plánem. Z obsahu spisu je zřejmé, že řízení probíhalo až na jednu výjimku (příkázání provedení úkonu z 6. 9. 2012) plynule s dodržováním lhůt uvedených v § 71 správního řádu. Na celkové délce řízení se podíleli i sami žalobci, kteří se opakovaně neúčastnili kontrolních prohlídek, jejichž cílem bylo přeměření výšky plotu a neumožnění prohlídky vedlo i ke zrušení třetího rozhodnutí stavebního úřadu. Vzhledem k celkové době řízení pokládal soud I. stupně řízení o odstranění stavby oplocení za nepřiměřeně dlouhé, čímž bylo porušeno právo žalobců na projednání v přiměřené lhůtě garantované jim článkem 6 odst. 1 Úmluvy, a je tak dána odpovědnost státu dle § 13 OdpŠk za nesprávný úřední postup.

6. Při úvaze o formě odškodnění přihlédl soud I. stupně ke kritériím uvedeným v § 31 odst. 3 OdpŠk a uvedl, že předmětné řízení lze i s ohledem na obsah rozsudku správního soudu hodnotit jako složité, když nebyla vyjasněna otázka posouzení povahy územního rozhodnutí z roku 1999 a řízení probíhalo ve dvou stupních správní soustavy. Na délce řízení se podíleli sami žalobci, kteří se neúčastnili kontrolních prohlídek, a ty musely být opakovaně nařizovány. Pokud jde o otázku významu řízení pro žalobce, soud I. stupně dovedl, že jestliže žalobci postavili plot v rozporu s platným územním rozhodnutím z roku 1999, museli od počátku předpokládat, že řízení o odstranění stavby může být zahájeno. Navíc vedení dlouhého řízení je v zájmu žalobců, když řízení může skončit rozhodnutím, kterým bude žalobcům uložena povinnost stavbu (byť částečně) odstranit, tedy pro ně nepříznivým výsledkem. Soud I. stupně naopak nezohlednil tvrzení žalobců o snížení ceny jejich nemovitostí, když jejich tvrzení zůstala i po poučení soudem I. stupně k jejich doplnění obecná a předpoklady vzniku tvrzené škody jsou pouze hypotetické. Žalobci dům s pozemky (a tedy i oplocení) v průběhu řízení o odstranění stavby k prodeji nenabízeli, předložený důkaz (posouzení vlivu správního řízení na cenu nemovitostí vystavený 20. 3. 2018 prodejcem realit) se nijak nevztahuje k době stavebního řízení (9. 1. 2012 - 3. 9. 2015), úvahy prodejce realit nejsou podloženy dalšími důkazy a navíc se podané vyjádření s ohledem na jeho obsah, kde jeho části opomněl autor doplnit (viz „zde specifikovat vaši nemovitost“), jeví jako účelové a nevěrohodné. Soud I. stupně proto dospěl k závěru, že samotné konstatování porušení práva je dostačujícím přiměřeným zadostiučiněním ve smyslu § 31a odst. 2 OdpŠk, jak uvedl ve výroku rozsudku, proto nárok na finanční zadostiučinění zamítl.
7. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud I. stupně s poukazem na § 142 odst. 3 a § 151 odst. 2 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád (dále jen „o. s. ř.“), tak že úspěšným žalobcům přiznal náhradu účelně vynaložených nákladů řízení ve výši 24 684 Kč. Tato částka sestává z odměny za zastoupení advokátem dle vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (dále jen „AT“) za 7,5 úkonu právní služby, tj. za převzetí a přípravu zastoupení, sepsání žaloby, reakce na vyjádření žalované z 28. 6. 2017, účast na jednání před soudem dne 21. 6. 2017 (2,5 hod.), 6. 3. 2018, 10. 4. 2018 a 1/2 úkonu za účast na vyhlášení 18. 4. 2018 po 1 500 Kč za úkon právní služby dle § 9 odst. 1 AT. S ohledem na zastoupení žalobců (2 osob) odměnu zvýšil dle § 12 odst. 4 AT. Dále přiznal žalobcům 8 x paušální náhradu hotových výdajů advokáta po 300 Kč dle § 13 odst. 3 AT a daň z přidané hodnoty 21 % ve výši 4 284 Kč. Plnění k rukám advokáta odůvodnil § 149 odst. 1 o. s. ř. a lhůtu k plnění stanovil dle § 160 odst. 1 o. s. ř.
8. Žalobci napadli rozsudek soudu I. stupně ve výrociích II. a III. o věci samé a ve výroku IV. o nákladech řízení mezi účastníky včasným a přípustným odvoláním z důvodů vymezených v § 205 odst. 2 písm. b), c), d), e) a g) o. s. ř., v kterém uvedli, že řízení o odstranění stavby nejenže trvalo nepřiměřeně dlouhou dobu, ale zejména vůbec nemělo být vedeno. Až Krajský soud v Českých Budějovicích rozsudkem ze dne 15. 6. 2016, č. j. 10 A 207/2015-51 upozornil stavební úřad na to, že řízení mělo být vedeno pouze o tom, zda bylo oplocení postavené

v souladu nebo v rozporu s územním rozhodnutím. Kdyby stavební úřad postupoval v souladu s tímto rozsudkem, nemuselo by správní řízení trvat již 7 let (z toho 3 roky a necelých 10 měsíců naprosto zbytečně). Obecně by nemělo být řízení o odstranění stavby bočního oplocení složitým a zdoluhavým řízením. Nezákonný postup správního orgánu (stavebního úřadu v Jindřichově Hradci), který vydal územní rozhodnutí a následně dlouhé roky vedl řízení o odstranění této stavby jako celku pro údajnou absenci rozhodnutí nebo opatření stavebního úřadu, zapříčinil nepřiměřenou délku nezákonně vedeného správního řízení. Soud I. stupně nevysvětlil, proč nezohlednil to, že rozhodnutí stavebního úřadu bylo celkem 3 x zrušeno rozhodnutím nadřízeného správního orgánu a 1 x bylo zrušeno rozhodnutí odvolacího orgánu výše uvedeným rozhodnutím Krajského soudu v Českých Budějovicích, čímž zatížil řízení vadou, jakož i navazujícím nesprávným právním hodnocením. Rozsudek soudu I. stupně vychází také z nesprávného závěru, že žalobci při umístění stavby oplocení jednali v rozporu s platným územním rozhodnutím a že si už od počátku svého jednání museli být vědomi, že jednají protiprávně, a proto, i když v průběhu správního řízení došlo k porušení jejich práva na spravedlivý proces, resp. na projednání věci v přiměřené lhůtě, nejsou splněny předpoklady pro přiznání nemajetkové újmy v penězích. Žalobci jsou totiž přesvědčeni, že stavba oplocení není v rozporu s územním rozhodnutím. Žalobci dále považují za nemístné východisko soudu I. stupně, které při zobecnění říká, že pokud jde o řízení, na jehož konci hrozí osobě nějaká forma sankce, tak je v jejím zájmu, když toto řízení bude probíhat dlouhou dobu, a proto jí nemůže nezákonná délka řízení působit výraznou újmu. Takto formulované východisko a způsob výkladu kritéria významu řízení pro stěžovatele tak, jak jej učinil soud I. stupně považují žalobci za nezákonné (viz § 6 o. s. ř., § 6 správního řádu, § 2 odst. 4 trestního řádu) a odporující samotným základním principům platného práva. Žalobcům bylo taktéž soudem I. stupně kladeno k tíži, že si nepřiměřenou délku řízení způsobili i sami, neboť se neúčastnili kontrolních prohlídek. Žalobci jsou však přesvědčeni, že tato okolnost neúčasti při těchto úkonech jim nemůže být kladena vůbec k tíži, neboť řízení bylo od počátku vedeno vadně a nezákonně. Žalobci nesouhlasí se závěrem soudu I. stupně, že řízení probíhalo až na jednu výjimku plynule s dodržováním lhůt uvedených v § 71 správního řádu. Žalobci již ve svém vyjádření ze dne 28. 6. 2017 detailně rozvedli konkrétní jednotlivé průtahy v předmětném řízení o odstranění stavby, jež v jeho průběhu dosáhly celkově délky 1057 dnů, což představuje dobu téměř 3 let. Žalobci vytkli soudu I. stupně, že špatně vypočetl délku řízení, neboť počátek řízení je nutné odvozovat ode dne zahájení řízení o odstranění stavby (v tomto případě z moc úřední), a to dne 22. 11. 2011, a nikoliv až ode dne vydání prvního nepravomocného rozhodnutí, tj. dne 9. 1. 2012. Naopak konec řízení je třeba odvozovat až od jeho pravomocného skončení, tj. ode dne 14. 9. 2015. Celé řízení tak trvalo od 22. 11. 2011 do 14. 9. 2015, tj. 3 roky a necelých 10 měsíců. Soud I. stupně též nijak nezohlednil další chybu v postupu stavebního úřadu (naopak ji spíše kladl k tíži žalobců, a i proto jim nepřiznal nárok na nemajetkovou újmu v penězích), který opakovaně žalobcům sděloval, že mají možnost požádat o dodatečné povolení stavby oplocení, neboť není možné dodatečně povolit stavbu, která nepotřebovala rozhodnutí ani jiné opatření stavebního úřadu, neboť jej již měla v podobě územního rozhodnutí. Žalobci dále považují za nezákonným způsobem provedené zhodnocení důkazu odborného vyjádření Ing. Vojtěcha Brejžka soudem I. stupně, neboť nepovažují za nezbytné, aby se předmětné odborné vyjádření nutně vztahovalo k určitému období, protože jeho závěry jsou obecně platné. Dále se neztotožňují s hodnocením tohoto důkazu v tom směru, že se jeví jako účelový a nevěrohodný, neboť byl učiněn k tomu kvalifikovanou osobou, která je zcela nezávislá a nestranná k osobám žalobců. Žalobci odkázali na judikaturu Nejvyššího soudu a Ústavního soudu vycházející z principu, že v případě nepřiměřené délky řízení lze nepřiznat zadostiučinění v penězích jen ve zcela výjimečných případech (za zcela výjimečných okolností), kdy např. délka řízení byla v nezanedbatelné míře způsobena vlastním chováním poškozeného, či pokud význam předmětu řízení pro poškozeného byl pouze nepatrný (nálezy Ústavního soudu ze dne 23. 4. 2015, sp. zn. III. ÚS 197/15 a ze dne 8. 8. 2017, sp. zn. III. ÚS 899/17, rozsudky Nejvyššího soudu ze dne 23. 9. 2010, sp. zn. 30 Cdo

958/2009 a ze dne 20. 10. 2010, sp. zn. 30 Cdo 1337/2010). Žalobci v dané věci nespatřují žádné výjimečné okolnosti pro to, aby „pouhé“ konstatování porušení práva bylo dostatečnou mírou satisfakce. Pokud soud I. stupně hodnotil předmětné řízení jako složité, pak dle názoru žalobců nedostatečně zohlednil tu skutečnost, že řízení bylo složité právě kvůli chybám, kterých se opakovaně dopouštěly správní orgány a nikoliv proto, že by se jednalo o svou povahou složité řízení. Chyby správních orgánů pak nelze klást k tíži žalobců, právě naopak. Žalobci taktéž dlouhodobě upozorňují na skutečnost, že považují přístup stavebního úřadu, který vede vůči nim celé řízení, za nerovný. U některých sousedních pozemků byla totiž stejným stavebním úřadem schválena v rámci kolaudačního rozhodnutí legální existence oplocení převyšující výšku 150 cm, u jednoho ze sousedních pozemků zase oplocení zcela absentuje a tento stavební úřad to toleruje i přesto, že dle předmětného územního rozhodnutí všechno oplocení v dané lokalitě musí být stejné. Žalobci navrhli, aby odvolací soud změnil napadené výroky II. a III. rozsudku soudu I. stupně tak, že uloží žalované povinnost zaplatit každému ze žalobců 70 833,50 Kč s úrokem z prodlení z této částky ve výši 8,05 % ročně od 2. 9. 2016 do zaplacení a náklady odvolacího řízení.

9. Žalovaná napadla rozsudek soudu I. stupně ve výroku I. o věci samé a ve výroku IV. o nákladech řízení mezi účastníky včasným a přípustným odvoláním s odůvodněním, že rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení věci podle § 205 odst. 2 písm. g) o. s. ř. Závěr soudu I. stupně, pokud dospěl k závěru, že byl porušen čl. 6 odst. 1 Úmluvy, neodpovídá plně jím citované judikatuře Nejvyššího a Ústavního soudu, konkrétně soud I. stupně vůbec neposoudil, zda šlo o právo opravdové a vážné. Žalovaná citovala rozsudky ESLP (ze dne 10. 5. 2001 ke stížnosti č. 28945/95, ze dne 6. 4. 2000 ke stížnosti č. 27644/95 a ze dne 26. 8. 1997 ke stížnosti č. 22110/93). Žalovaná má za to, že právo žalobců na výstavbu oplocení, jak ho realizovali, nebylo opravdové a vážné, protože jim nikdy nevzniklo právo realizovat oplocení v jimi realizované podobě. Dle žalované je nesprávné soudem I. stupně automatické převzetí právního názoru vyjádřeného v rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 28. 2. 2017, sp. zn. 30 Cdo 5103/2015, neboť se jednalo o jiný případ (v případě žalobců šlo o řízení o odstranění jejich vlastní stavby, vůči které se pochopitelně nelze bránit v posesorním řízení). Žalovaná dále uvedla, že i při případně správném závěru o aplikovatelnosti čl. 6 odst. 1 Úmluvy, byla domněnka vzniku nejistoty vyvrácena obranou žalované ve vyjádření k žalobě ze dne 19. 6. 2017 a v dopise ze dne 1. 9. 2016 o odmítnutí nároku v předběžném projednání žádosti o zadostiučinění či při soudních jednáních. Žalovaná odkázala na odůvodnění rozsudku Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 15. 6. 2016, č. j. 10 A 207/2015-51, kterým argumentovala, že žalobci postavili oplocení v rozporu s územním rozhodnutím. Krajský soud mimo jiné v citovaném rozsudku uvedl, že žalobci „mohou legitimně očekávat pouze to, že i jejich oplocení bude odpovídat podmínkám vymezeným v územním rozhodnutí, resp. nemohou legitimně očekávat, že lze povolit jakékoliv oplocení bez ohledu podmínky stanovené územním rozhodnutím, a v každém případě mohli předpokládat pro sebe nepříznivý důsledek tohoto řízení právě proto, že územní rozhodnutí jimi dodrženo nebylo“. Dle žalované tak žalobci nemohli trpět nejistotou, ale naopak byli v jistotě. Tyto skutečnosti tedy nesnižují vzniklou nemajetkovou újmu tak, že postačí konstatování porušení práva, ale že přímo vyvracejí domněnku vzniku nejistoty, a proto nemělo dojít k přiznání přiměřeného zadostiučinění ve formě konstatování porušení práva na projednání věci v přiměřené lhůtě. Žalovaná přitom odkázala na judikaturu Nejvyššího soudu (rozsudky ze dne 16. 8. 2016 sp. zn. 30 Cdo 4387/2015, ze dne 17. 5. 2017 sp. zn. 30 Cdo 4670/2016 nebo ze dne 21. 8. 2012 sp. zn. 30 Cdo 4318/2011). Žalovaná navrhla, aby odvolací soud rozsudek soudu I. stupně změnil tak, že se žaloba zamítá v plném rozsahu a přiznal žalované náhradu nákladů řízení.
10. Odvolací soud přezkoumal napadený rozsudek soudu I. stupně včetně řízení, které jeho vydání předcházelo (§ 212, § 212a odst. 1 a 5 o. s. ř.), a poté dospěl k závěru, že odvolání žalobců ani

odvolání žalované do výroků o věci samé nejsou důvodná. Opodstatněným shledal pouze odvolání žalobců do výroku o nákladech řízení.

11. Odvolací soud po přezkumu napadeného rozsudku konstatuje, že soud I. stupně si pro své rozhodnutí opatřil dostatek důkazů, ze kterých čerpal správná skutková zjištění (o průběhu stavebního řízení před správním orgánem a o obsahu rozhodnutí Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 15. 6. 2016, č. j. 10 A 207/2015-51). Takto správně zjištěný skutkový stav posoudil příslušným způsobem i po stránce právní (kromě určení celkové délky řízení, jak bude uvedeno dále), aplikuje přitom (správně) příslušná ustanovení zákona č. 82/1998 Sb. Odvolací soud se tak se závěry soudu I. stupně (skutkovými a vesměs i právními) jako správnými ztotožňuje a v podrobnostech na ně pro stručnost odůvodnění svého rozhodnutí odkazuje.
12. K odvolacím námitkám účastníků, jakkoliv nejsou způsobilé vyvrátit správnost přezkoumávaného rozsudku, dodává odvolací soud nad rámec příslušného odůvodnění napadeného rozsudku soudu I. stupně toliko následující:
13. Předmětem posuzovaného řízení o odstranění stavby oplocení byl spor o právo, který byl opravdový a vážný, neboť se jednalo o výkon vlastnického práva žalobců k oplocení jejich nemovitostí, a rozhodnutí, které v něm bylo vydáno, mělo přímý vliv na rozsah tohoto práva. Vlastnické právo je právem soukromoprávní povahy, které má svůj základ ve vnitrostátním právu, proto lze na délku uvedeného řízení aplikovat čl. 6 odst. 1 Úmluvy. Není tedy důvodná námitka žalované, že se v případě žalobců nejednalo o spor o právo, který byl opravdový a vážný, naopak je správný závěr soudu I. stupně ohledně aplikace čl. 6 odst. 1 Úmluvy na daný případ včetně příslušného odkazu na judikaturu Nejvyššího soudu (rozsudky ze dne 29. 9. 2015, sp. zn. 30 Cdo 344/2014 a ze dne 28. 2. 2017, sp. zn. 30 Cdo 5103/2015) včetně nálezu Ústavního soudu (ze dne 25. 7. 2017, sp. zn. I. ÚS 2330/16). Odvolací soud dodává, že na posuzované správní řízení navazovalo řízení soudní přezkoumávající rozhodnutí správních orgánů (z něhož se však žalobci nároku na náhradu nemajetkové újmy v tomto řízení nedomáhají), proto na něj dopadá ochrana čl. 6 odst. 1 Úmluvy (k tomu srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 21. 3. 2018, sp. zn. 30 Cdo 1174/2016). Při posuzování otázky, zda v předmětném správním řízení došlo k nesprávnému úřednímu postupu ve smyslu § 13 odst. 1 OdpŠk je proto třeba vycházet ze Stanoviska a související judikatury Nejvyššího soudu a judikatury ESLP.
14. Při stanovení celkové doby řízení (kritérium podle § 31a odst. 3 písm. a/ OdpŠk) soud I. stupně pochybil, pokud určil jako počátek řízení den 9. 1. 2012, tj. den kdy stavební úřad poprvé rozhodl o odstranění stavby. Předmětné správní řízení bylo zahájeno z moci úřední (bez návrhu) ve smyslu § 46 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, bylo tedy zahájeno dnem, kdy rozhodnutí o zahájení řízení bylo žalobcům doručeno, a kdy se žalobci o vedení řízení dozvěděli (k tomu srov. část III. odst. 1. Stanoviska). Oznámení stavebního úřadu o zahájení řízení z moci úřední bylo žalobcům doručeno dne 22. 11. 2011. Konec řízení pak vymezili sami žalobci (což potvrdili i v odvolacím řízení) tím, že uvedli, že se domáhají zadostiučnění za nemajetkovou újmu z titulu nesprávného úředního postupu pouze za dobu do 14. 9. 2015, kdy jim bylo doručeno rozhodnutí Krajského úřadu Jihočeského kraje, odboru regionálního rozvoje, územního plánování, stavebního řádu a investic, oddělení stavebního řádu ze dne 3. 9. 2015, č. j. KUJCK 65289/2015/OREG. Řízení trvalo od 22. 11. 2011 do 14. 9. 2015, tj. 3 roky a 10 měsíců.
15. Odvolací soud sdílí závěr soudu I. stupně o tom, že v posuzovaném řízení, resp. v jeho části vymezené žalobci od 22. 11. 2011 do 14. 9. 2015, došlo k nesprávnému úřednímu postupu spočívajícím v nepřiměřené délce řízení podle § 13 odst. 1 věty třetí OdpŠk, a to již s ohledem na vyhodnocení kritéria podle § 31a odst. 3 písm. d) OdpŠk, když byly shledány nedostatky v postupu správního orgánu během řízení. První rozhodnutí Městského úřadu Jindřichova Hradce, odboru výstavby a územního plánování (dále i jen „stavební úřad“) ze dne 9. 1. 2012

bylo nadřízeným Krajským úřadem Jihočeského kraje, odborem regionálního rozvoje, územního plánování, stavebního řádu a investic, oddělení stavebního řádu (dále i jen „krajský úřad“), zrušeno dne 27. 4. 2012, neboť nebyl řádně zjištěn stav věci. Druhé rozhodnutí stavebního úřadu ze dne 25. 10. 2012 bylo též zrušeno krajským úřadem dne 8. 3. 2013 s odůvodněním, že nebyl řádně zjištěn skutečný stav věci dle pokynu krajského úřadu. Třetí rozhodnutí stavebního úřadu ze dne 2. 4. 2014 bylo opět zrušeno krajským úřadem dne 7. 8. 2014 z důvodu, že rozhodnutí i samotný postup stavebního úřadu vykazuje vady, které nebylo možné napravit v odvolacím řízení. Kromě toho vytkl stavebnímu úřadu, že již podruhé nepostupoval v souladu s vysloveným právním názorem krajského úřadu a zdůvodnění jeho rozhodnutí je nedostatečné a nepřezkoumatelné (veškeré uvedené skutečnosti jsou popsány v odůvodnění rozhodnutí krajského úřadu ze dne 7. 8. 2014). Čtvrté rozhodnutí stavebního úřadu ze dne 6. 5. 2015 bylo krajským úřadem potvrzeno dne 3. 9. 2015. Tyto procesní vady řízení před stavebním úřadem, tzn. opakované rušení rozhodnutí z důvodu jejich nepřezkoumatelnosti nebo nerespektování závazného právního názoru krajského úřadu, vedly ke zjevnému prodloužení řízení, což je nutné přičíst k tíži státu (k tomu srov. např. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 5. 10. 2010, sp. zn. 30 Cdo 1328/2009). K tíži státu pak jde i nutnost vydání opatření proti nečinnosti stavebního úřadu, kdy krajský úřad ke stížnosti žalobců uložil stavebnímu úřadu dne 6. 9. 2012 povinnost vydat rozhodnutí ve lhůtě 30 dnů. K porušení práva na přiměřenou délku řízení ve smyslu čl. 6 odst. 1 Úmluvy a čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod, a tím i k nesprávnému úřednímu postupu ve smyslu § 13 odst. 1 věty třetí OdpŠk, dochází právě tehdy, není-li věc projednána v době odpovídající její složitosti a významu předmětu řízení pro poškozeného (viz § 31a odst. 3 písm. b/ a e/ OdpŠk), přičemž důvody, proč k tomu došlo, spočívají v postupu orgánu veřejné moci (viz § 31a odst. 3 písm. d/ OdpŠk) (k tomu srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 19. 12. 2012, sp. zn. 30 Cdo 1355/2012 nebo ze dne 2. 4. 2013, sp. zn. 30 Cdo 2098/2012).

16. Námitka žalobců, že předmětné správní řízení (o odstranění stavby oplocení části pozemku) nemělo být vůbec zahájeno, není též důvodná. Odvolací soud v tomto směru odkazuje na odůvodnění rozsudku Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 15. 6. 2016, č. j. 10 A 207/2015-51, v kterém se tento soud se shodnou námitkou žalobců již zcela vypořádal, a to tak, že zahájení správního řízení o odstranění stavby podle § 129 odst. 1 písm. b) stavebního zákona bylo důvodné a opodstatněné. Krajský soud v Českých Budějovicích uvedl, že v případě žalobců se nejedná o nepovolenou stavbu (jak se domnívala veřejná ochránkyně práv, kdy nakonec tento nesprávný závěr převzaly i správní orgány), ale o stavbu zřízenou v rozporu s územním rozhodnutím z roku 1999. Žalobci tedy byli oprávněni oplocení zřídit, avšak při dodržení podmínek stanovených v územním rozhodnutí. Jestliže výška jejich plotu překračuje 150 cm, jak stanovily územně technické požadavky na tuto stavbu v územním rozhodnutí, pak tu byl nepochybně důvod pro to, aby částí stavby překračující maximálně přípustnou výšku byly odstraněny.
17. Odvolací soud se ztotožňuje s hodnocením kritéria dle § 31a odst. 3 písm. b) OdpŠk soudem I. stupně, že řízení lze hodnotit jako složité, když bylo posuzováno územní rozhodnutí z roku 1999 a řízení probíhalo opakovaně na dvou stupních. K tomu odvolací soud dodává, že ke správnému zjištění skutkového stavu bylo třeba provést místní šetření a měření oplocení žalobců, aby bylo možné zjistit, v jaké části oplocení přesahuje povolenou výšku 150 cm. Řízení bylo složité i po stránce právní, neboť byla řešena otázka, zda se jednalo o stavbu nepovolenou nebo o stavbu zřízenou v rozporu s územním rozhodnutím. Bylo také třeba ujasnit si, podle jakého znění stavebního zákona má být věc posuzována, když územní rozhodnutí bylo vydáno v roce 1999, samotná stavba oplocení byla realizována v roce 2003 a správní řízení bylo zahájeno v listopadu 2011. Po stránce procesní vykazovalo řízení běžnou složitost.
18. V důsledku porušení práva žalobců na vydání rozhodnutí v přiměřené lhůtě ve smyslu § 13 odst. 1 věty třetí OdpŠk jim vznikla nemajetková újma, jejíž vznik se předpokládá. Je pak věci

státu, zda se na základě okolností konkrétního případu pokusí danou domněnku vyvrátit (k tomu srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 23. 9. 2010, sp. zn. 30 Cdo 958/2009). Odvolací soud konstatuje, že žalovaná se pokusila domněnku vzniku nemajetkové újmy vyvrátit, avšak neúspěšně. Žalobci nepřiměřenou délku řízení nezavinili (kritérium podle § 31a odst. 3 písm. c/ OdpŠk), podíleli se na ní jen v nepatrné míře neumožněním místního šetření, což však neodůvodňuje takovou délku řízení. Nelze ani říci, že by zahájení řízení bylo jen důsledkem nepoctivého úmyslu žalobců, že by o řízení neprojevovali jakýkoliv zájem nebo že by měli z délky řízení prospěch (k tomu srov. *Vojtek, P., Bičák, V.* Odpovědnost za škodu při výkonu veřejné moci. Komentář. 4. vydání. Praha: C. H. Beck, 2017, s. 300 - 301).

19. Námitky žalované však mají své opodstatnění ve vztahu k hodnocení kritéria dle § 31a odst. 3 písm. e) OdpŠk, tedy významu předmětu řízení pro žalobce, a tím i k formě zadostiučinění za nemajetkovou újmu.
20. Odvolací soud doplnil podle § 213 odst. 4 ve spojení s § 213a o. s. ř. dokazování o rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 3. 2019, č. j. 4 As 409/2018-64, který nabyl právní moci dne 15. 4. 2019, a který je součástí správního spisu Městského úřadu Jindřichova Hradce, odboru výstavby a územního plánování, sp. zn. VÚP/62632/11/Ze, který byl účastníky navržen k provedení důkazu, z kterého zjistil, že byla zamítnuta kasační stížnost Mgr. Markéty V. proti rozsudku Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 28. 11. 2018, č. j. 50 A 55/2018-45, kterým byla zamítnuta žaloba Mgr. Markéty V. napadající rozhodnutí Krajského úřadu Jihočeského kraje, jímž bylo částečně změno rozhodnutí Městského úřadu Jindřichova Hradce o nařízení odstranění stavby oplocení v části přesahující výšku 150 cm stanovenou územním rozhodnutím ze dne 3. 3. 1999. Nejvyšší správní soud v odůvodnění svého rozsudku uvedl, že rozhodnutí o odstranění části plotu přesahující 150 cm je správné, a že řízení o odstranění stavby zahájené dne 22. 11. 2011 je třeba považovat za jedno pokračující správní řízení, a to až do současnosti, proto musí být dokončeno podle dosavadních předpisů (a to nejen z procesního hlediska, ale musí tak být posouzeny i hmotněprávní otázky). Dále Nejvyšší správní soud poukázal na to, že požadavek proporcionality je v řízení o nařízení odstranění stavby realizován především možností požádat o dodatečné povolení stavby, stavební úřad stěžovatelku k podání takové žádosti vyzval a poučil ji, jak má v takovém případě postupovat. Stěžovatelka však z ne zcela srozumitelných důvodů o dodatečné povolení části oplocení přesahující povolenou výšku nepožádala a její postoj, kdy opakovaně odmítala možnost urovnání celé záležitosti právě žádostí o dodatečné povolení stavby, se zdá obtížně pochopitelný.
21. Odvolací soud konstatuje, že s ohledem na vznesené argumenty žalovanou lze učinit závěr, že řízení mělo pro žalobce pouze nepatrný význam. Jednak žalobci nemohli být v nejistotě ohledně výsledku řízení, ten jim naopak musel být zřejmý od samého počátku, když bylo zjevné, že oplocení postavili v rozporu s územním rozhodnutím, když nerespektovali nejvyšší povolenou výšku 150 cm. Dále je zcela nepochopitelný postoj žalobců v průběhu správního řízení, když z neznámého důvodu nepřistoupili na opakované nabídky stavebního úřadu, že mají možnost požádat o dodatečné povolení stavby oplocení, když první nabídka jim byla dána již po zahájení řízení v listopadu 2011. Žalobci se též nemohou úspěšně domáhat náhrady újmy v peněžité formě, pokud sami porušili platné územní rozhodnutí, což vedlo k zahájení předmětného správního řízení z úřední povinnosti. Proto je dostačujícím zadostiučiněním za nemajetkovou újmu konstatování porušení jejich práva na vydání rozhodnutí v přiměřené době, jak správně uzavřel soud I. stupně.
22. Odvolací soud proto postupoval podle § 219 o. s. ř. a rozsudek soudu I. stupně v napadených výrocích I., II. a III. o věci samé podle § 219 o. s. ř. jako věcně správný potvrdil.
23. Opodstatněné však bylo odvolání žalobců do výroku ad IV. o nákladech řízení, a to z následujících důvodů: Závěr soudu I. stupně o tom, že žalobci byli v řízení úspěšní, a proto mají právo na náhradu nákladů řízení v celém rozsahu, je správný, nesprávné je však jeho právní

posouzení s odkazem na § 142 odst. 3 o. s. ř. Z judikatury Nejvyššího soudu totiž vyplývá, že výsledek řízení projevující se tím, že poškozený žalobce dosáhne satisfakce uložením povinnosti škůdce nahradit mu nemateriální újmu anebo poskytnout mu morální satisfakci, popř. dosáhne konstatování porušení práva, lze hodnotit ve smyslu zásad úspěchu ve věci obdobně jako plný úspěch (§ 142 odst. 1 o. s. ř.), byť žalobci výrokově nebylo přiznáno jím požadované plnění nebo jeho výše (k tomu srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 5. 2. 2014, sp. zn. 30 Cdo 2707/2013, uveřejněný ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek pod č. 40/2014). Žalobci proto mají vůči žalované právo na náhradu nákladů řízení v plné výši podle § 142 odst. 1 o. s. ř.

24. Odvolací soud se dále neztotožňuje ani s výší nákladů řízení, ke které dospěl soud I. stupně.
25. Žalobcům náleží náhrada za náklady právního zastoupení ve výši 47 916 Kč, která sestává ze 7 účelně vynaložených úkonů právní služby po 2 x 2 480 Kč a 1 půl úkon právní služby po 2 x 1 240 Kč [příprava a převzetí zastoupení, podání žaloby soudu, písemné podání k výzvě soudu ze dne 28. 6. 2017 a účast na jednání před soudem dne 21. 6. 2017 (přesahující 2 hodiny), dne 6. 3. 2018, dne 10. 4. 2018 a při vyhlášení rozsudku dne 18. 4. 2018 ve smyslu § 6 odst. 1, § 7, § 9 odst. 4 písm. a), § 11 odst. 1 písm. a), d), g), odst. 2 písm. f) a § 12 odst. 4 AT], 8 režijních paušálů po 300 Kč podle § 13 odst. 1, 3 AT a 21 % DPH ve výši 8 316 Kč (§ 137 o. s. ř.).
26. Pro výše uvedené skutečnosti odvolací soud nákladový výrok ad IV. napadeného rozsudku změnil jen co do výše nákladů podle § 220 odst. 1 písm. a) o. s. ř., jinak jej jako věcně správný podle § 219 o. s. ř. potvrdil.
27. O náhradě nákladů odvolacího řízení bylo rozhodnuto podle § 224 odst. 1 o. s. ř., ve spojení s § 142 odst. 2 o. s. ř., když v odvolacím řízení byli oba účastníci neúspěšní v obdobném rozsahu (kromě nepatrného úspěchu žalobců v části týkající se nákladů řízení).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku **lze** podat dovolání do dvou měsíců ode dne doručení rozhodnutí odvolacího soudu k Nejvyššímu soudu ČR prostřednictvím soudu, který rozhodoval ve věci v prvním stupni, a to za podmínek uvedených v § 237 o. s. ř.

Praha 15. května 2019

JUDr. Aleš Nezdařil v. r.
předseda senátu